

Toppmötet Xi-Trump: inga avgörande resultat men fortsatt vapenvila i handelskriget

Björn Cappelin

21 maj

Sammanfattning

- Inför toppmötet mellan Xi Jinping och Donald Trump 13–15 maj var informationen om agendan knapphändig, och trots viktiga tvistefrågor levererade mötet få avgörande beslut.
- På handelsområdet var överenskommelserna färre än väntat och tullnivåer diskuterades inte. Vad gäller AI verkar heller inga beslut av större vikt ha nåtts. Iran diskuterades, men Kina gjorde inga åtaganden. Taiwanfrågan lyftes av den kinesiska sidan och Trumps uttalanden efter mötet skickade signaler som oroar Taiwan.
- Båda länderna prioriterar stabilitet. För Kina handlar det om att fortsätta sin väg mot industriell dominans och vänta ut ett USA på nedgång, medan USA behöver säkra sina tekniska försprång och återetablera viktig industri.
- Dynamiken mellan USA och Kina påverkar EU, som också behöver agera skyndsamt för att skapa enighet kring åtgärder för att möta utmaningen från Kina.

Trump's första resa till Kina på nio år

Den 13–15 maj 2026 besökte Donald Trump Peking för ett toppmöte med Kinas högste ledare Xi Jinping (习近平). Mötet skulle ha ägt rum i månadsskiftet mars-april, men senarelades på amerikanskt initiativ med hänvisning till kriget mot Iran.

Ledarnas senaste möte, i oktober 2025 i Sydkorea, hölls mot bakgrund av de dramatiska tullar på upp till 145 procent som Trumpadministrationen infört på import från Kina. Kina hade då svarat med exportkontroller på kritiska mineral, och visade sig därmed berett att

demonstrera sin makt över insatsvaror som behövs i snart sagt all avancerad industri. Vid mötet pausades till stor del både tullar och exportkontroller. Det blev tydligt att Kina har starka förhandlingskort i den långsiktiga kampen med USA om teknisk och ekonomisk dominans.

Efter Sydkoreamötet gick relationen in i en lugnare fas och båda sidor avstod från dramatiska utspel. Att USA legat lågt när det gäller åtgärder mot Kina beror till stor del på att amerikansk utrikespolitik nu fokuserar på Mellanöstern. Inför toppmötet i Peking verkar den amerikanska linjen ha varit att åstadkomma en "deal" att kunna visa upp för hemmapubliken. Att Trump så tydligt var ute efter publika framgångar i mötet med Kina kan sägas ha försatt USA i ett förhandlingsunderläge.

Under det senaste halvåret har [flera ledare för västländer rest till Kina](#). Dessa besök har beskrivits som försök att odla relationen med Kina i syfte att balansera mot ett alltmer oförutsägbart USA, som nu omprövar banden till sina allierade. Samtidigt uppfattas resorna också som att västländer anpassar sig till Kina, tonar ned befogad kritik och ställer upp på ett propagandaskådespel som stärker Kina. [Vissa bedömare](#) menar att samma dynamik präglade Trumps besök i Peking.

Vad hände på toppmötet?

Det fanns ingen tydlig, publikt tillgänglig dagordning inför toppmötet, och vad som diskuterades och beslutades har inte presenterats i detalj. Efter toppmötet presenterade USA [ett faktablad](#) om resultaten, och Kinas handelsministerium har presenterat [en motsvarande uppräknig](#) av vad som åstadkommit. Det finns dock [vissa skillnader mellan redovisningarna](#).

De viktigaste frågorna:

Handel

Kina åtog sig att köpa trafikflygplan från amerikanska Boeing. Vissa åtaganden verkar även ha gjorts om köp av amerikanska jordbruksprodukter. [Kina och USA enades om](#) att etablera en styrgrupp för handel (*board of trade*) och en för investeringar (*board of investment*). Det är ännu inte tydligt vilka mandat eller funktioner dessa fora ska ha, men det verkar som att de kommer att avgränsas till icke-känsliga sektorer. Intressant nog verkar inte tullnivåer ha diskuterats under samtalen.

Teknikfrågorna

Flera tunga tech-profiler deltog i [affärsdelegationen som åtföljde Trump](#). [Inför mötet](#) nämndes AI som en viktig fråga – utmaningen för USA och Kina att enas om ramar för en säkrare AI-utveckling, men för USA också om möjligheten att befästa eller öka sitt försprång gentemot Kina i AI-utvecklingen. Amerikanska exportbegränsningar av avancerade AI-chip är en del av detta, där USA verkar pendla mellan att å ena sidan försöka begränsa Kinas köp av sådana chip i syfte att säkra sitt försprång, och å andra sidan försöka göra Kina mer beroende av amerikansk produktion. Den kinesiska sidan har samtidigt satsat mer resurser på inhemsk utveckling av AI-chip just för att minska beroendet av USA. Det har rapporterats att Nvidias VD deltog på resan för att få till stånd en överenskommelse om chipförsäljning, men [det verkar inte](#) som att man nådde ända fram.

Iran

Enligt det amerikanska faktabladet är länderna överens om att Hormuzsundet bör öppnas och att Iran aldrig ska skaffa kärnvapen, men den kinesiska sidan nämnde inte de punkterna i [sin beskrivning](#) av mötet. Trots flera försök från den amerikanska sidan har [Kina inte rört sig nämnvärt](#) i sin position vad gäller Irankriget och det ser inte ut som att Kina är villigt att ta en mer aktiv roll i att lösa konflikten.

Taiwan

Under själva mötet framkom egentligen bara att Kina tydligt underströk att Taiwanfrågan är den viktigaste frågan i den bilaterala relationen och markerade att det kan leda till konflikt mellan länderna om den inte hanteras väl. Däremot har [Trumps uttalanden](#) efter mötet blivit uppmärksammade. De har tolkats som att han närmat sig Kinas syn på taiwanesiska självständighetssträvanden och det framgår att han ser amerikansk vapenförsäljning till Taiwan som en förhandlingsbricka i spelet med Kina, snarare än ett åtagande för försvaret av Taiwan så som det uttrycks i den amerikanska lagen [Taiwan Relations Act](#). Företrädare för administrationen har understrukt att inget har förändrats i USA:s hållning, men på Taiwan märks en viss oro efter Trumps uttalanden, och presidentens kansli ansåg det nödvändigt att i ett [uttalande](#) förtydliga frågan om Taiwans självständighet samt argumentera för behovet av fortsatta vapenleveranser.

Kina-Ryssland

Varken relationen mellan Ryssland och Kina eller kriget mot Ukraina förekommer i de amerikanska eller kinesiska beskrivningarna av mötet. Enligt [uppgifter](#) ska dock Xi ha sagt till Trump att Putin kan få anledning att ångra kriget mot Ukraina, vilket skulle innebära ett avsteg från det som hittills varit Kinas officiella linje i den frågan. Mindre än en vecka efter Trumps besök kom Putin till Peking. Det mötet ledde till flera överenskommelser, men inga tydliga framsteg i Moskvas prioriterade fråga om [gasledningarna från Ryssland till Kina](#). Den tydligaste effekten av de båda toppmötena så nära inpå varandra är att Xi framstår som den globala diplomatins centrala aktör.

Ett ramverk för de bilaterala relationerna

Vid mötet etablerades ett ramverk för Kinas och USA:s relationer. Den kinesiska sidan kommunicerade under första mötesdagen att ledarna kommit överens om ett "konstruktivt kinesiskt-amerikanskt förhållande för strategisk stabilitet" (中美建设性战略稳定关系), och efter mötet kvitterade USA detta med tillägget "baserat på rättvisa och ömsesidighet". För Kina, som [länge försökt få på plats ett sådant ramverk](#), är detta en framgång, och Kina prioriterar fortsatt stabilitet och förutsägbarhet i relationen med USA. Det återstår att se om ramverket klarar av att hantera Trumps berömda oförutsägbarhet.

Vad säger mötet om relationen?

Trots att det var ganska tomt på verkliga framsteg ger toppmötet vissa indikationer på hur relationen mellan länderna kommer att utvecklas. Fyra punkter kan särskilt uppmärksammas:

1. *Bilden av USA som den svagare parten:* I det så kallade fas ett-avtalet från 2020 som slöts som ett sätt att hantera handelskonflikten under den första Trump-administrationen förband sig Kina att köpa mer varor från USA, inte minst på jordbruksområdet. Dessa stora inköp har i huvudsak inte materialiserats. I stället har Kina accelererat sitt [arbete för självförsörjning](#) och ökad dominans inom tillverkningsindustrin. När Trump mot denna bakgrund reser till Peking, talar i varma ordalag om Xi Jinping och sedan åker hem utan fasta åtaganden från Kina, är det svårt att se det som något annat än ett nederlag för USA. I viktiga frågor som bättre marknadstillgång för amerikanska företag, försörjningen av kritiska mineral från Kina och flödet av prekursorer till fentanyl från Kina, som varit en viktig fråga för USA, verkar framgångarna ha varit få eller obefintliga. Frågan är alltså om Trump har anslutit sig till skaran av västledare som valfärdar till Peking och visar respekt för Xi utan att få något av värde tillbaka.

2. *Hur tuff är egentligen Trump mot Kina?* Det finns [en bild](#) av spänningar i den amerikanska linjen mot Kina. Å ena sidan finns det många "hökar" i Trump-administrationen som vill att den amerikanska politiken ska vara hård och skoningslös och begränsa och hålla tillbaka Kina på så många fronter som möjligt. Mot denna ansats står en mer försiktig linje som vill begränsa de ekonomiska skadeverkningarna och söka förhandlingslösningar för att balansera relationen. I slutändan är det Trump själv som avgör vilken linje som gäller, men inför toppmötet har det varit tydligt att det är den försiktiga "dealmaker"-linjen som fått styra. Att Trump förefaller beundra Xi Jinping som en stark ledare som han vill ha en god relation med bidrar troligen också till en mindre konfrontativ hållning.

3. *Hur ser länderna på den långsiktiga utvecklingen?* Resultatet av toppmötet verkar vara fortsatt avspänning och vapenvila i handelskriget, vilket också innebär att lösningarna på svåra frågor skjuts på framtiden. Detta visar att båda sidor vill köpa sig mer tid och stabilitet. Ur Kinas perspektiv är det bra att relationen håller sig någorlunda stabil över tid. Enligt det kinesiska ledarskapets analys är [USA på nedgång och Kina på uppgång](#), och Trumpadministrationens politik driver utvecklingen [i en riktning som gynnar Kina](#). För Kinas del gäller det att ha tålamod och låta dessa processer ha sin gång. Även om det finns olika linjer inom Trumpadministrationen är den långsiktiga riktningen för amerikansk politik att förbereda sig på en kraftmätning med Kina, som kan handla både om såväl teknisk och ekonomisk dominans som militär konfrontation. Men på kort och medellång sikt är linjen i stället att köpa sig tid för att befästa sitt försprång vis-à-vis Kina på områden som exempelvis AI, och att på andra områden diversifiera och återuppbygga amerikansk industri.

4. *Än finns det tid att nå framsteg.* Flera möten mellan Trump och Xi väntar under resten av året. I september ska de träffas i Washington D.C., och därefter finns det möjligheter att träffas även i november i Shenzhen och vid G20-toppmötet i Miami i december. Incitamenten att nå meningsfulla överenskommelser är alltså begränsade ur det kinesiska perspektivet. De svåra frågorna går att skjuta framför sig.

Vad betyder utvecklingen av relationen Kina-USA för Sverige?

En förlängd vapenvila i handelskriget, mindre konfrontation och mer stabilitet är bra för världshandeln och den globala politiken. Det är också positivt att USA och Kina kan ha en fungerande dialog sinsemellan. Även EU behöver mer tid, inte minst för att genomföra den politik för riskhantering (*de-risking*) gentemot Kina som EU-kommissionen driver. EU:s

handelsunderskott mot Kina än ännu större än USA:s, och om kinesiska varor får svårt att nå den amerikanska marknaden finns det en risk att underskottet växer ännu mer. De förslag som diskuteras inom EU om att främja europeisk produktion, införa skyddsåtgärder gentemot Kina och framtvinga diversifiering i strategiska branscher uppfattas av Kina som ett hot.

Om Peking ser att press på USA gynnar Kina finns det ingen anledning inte pröva samma ansats mot EU. Det finns inga tecken på att Kina tar EU:s problem med relationen på allvar eller försöker göra något åt dem. EU:s medlemsstater står inför olika utmaningar och vissa drabbas hårdare än andra av den avindustrialisering som konkurrensen med Kina leder till. Det blir därför ett grannliga arbete för medlemsstaterna att komma överens om vad som ska göras. I det arbetet behövs förmodligen kompromissvilja och en öppenhet för att pröva nya metoder.

Till detta kommer att Trumps agerande försvårar policysamordningen om Kina med allierade. Det är inte tydligt för EU vad den amerikanska politiken gentemot Kina egentligen är, och det finns inget intresse i Washington D.C. av att få med sig allierade på åtgärder som rör Kina. EU behöver odla nya globala partnerskap och även i de sammanhangen introducera åtgärder för att hantera den kinesiska utmaningen.

Björn Cappelín

Analytiker vid Nationellt kunskapscentrum om Kina

Om Nationellt kunskapscentrum om Kina

Nationellt kunskapscentrum om Kina (NKK) vid Utrikespolitiska institutet (UI) bedriver forskningsbaserad och policyrelevant analys och rådgivning om Kinarelaterade ämnen. Fokuset ligger på frågor av särskild vikt för svenska intressen. UI:s publikationer genomgår intern kvalitetskontroll. Eventuella åsikter som uttrycks är författarens egna.